

Μπορούν οι ΑΠΕ να απαντήσουν στη κερδοσκοπία των ελεύθερων αγορών στην ενέργεια;

Του Γ. Γεωργή, Γραμματέα του Συλλόγου Επιστημονικού Προσωπικού ΔΕΗ-ΚΗΕ

Σε απογευματινό δελτίο ειδήσεων στις 6/10/2021, ακούστηκε η Γερμανίδα Πρόεδρος της ΕΕ να ισχυρίζεται στα σοβαρά ότι στην «παροδική» (!) -όπως μας βεβαιώνει- εκτίναξη τιμών του Φυσικού Αερίου (ΦΑ), απάντηση είναι η περισσότερη «πράσινη ενέργεια», οι περισσότερες ΑΠΕ! Οι τιμές των οποίων έχουν σταθεροποιηθεί(!) και είναι και ανταγωνιστικές! Είναι ψέματα και τα είπε ...μονοκοπανιά, απανωτά κι ανερυθρίαστα!

Η «ανταγωνιστικότητα» και ο «στοχασμός» των ΑΠΕ

Οι τιμές του ΦΑ είναι χρηματιστηριακές, σε συνθήκες δε απελευθερωμένων ενεργειακών αγορών και χρηματιστηρίου εκπομπών ρύπων θερμοκηπίου καθορίζουν και την τιμή της ΚWh στο χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας. Οι ΑΠΕ, παρά το ότι ωρίμασε η τεχνολογία τους, ακόμα επιδοτούνται από την ΕΕ. Ανεξαρτήτως κόστους, εξακολουθούν να μπαίνουν κατά προτεραιότητα στο Σύστημα, υποσκελίζοντας ακόμα και φθηνότερη ηλεκτροπαραγωγή από άλλο καύσιμο. Αντίθετα, οι ανταγωνιστικοί προς τις ΑΠΕ ενεργειακοί πόροι επιβαρύνονται με τιμωρητικούς φόρους. Κι όχι μόνο ο «βρώμικος» λιγνίτης, αλλά και το ΦΑ που, ως τα χτες ακόμα χαρακτηρίζονταν «ευγενές» καύσιμο. Σήμερα, το χαρακτηρίζουν «μεταβατικό» καύσιμο διότι, παρά το κόστος του, αντικαθιστά τους άνθρακες που με την καύση τους εκπέμπουν περισσότερους ρύπους θερμοκηπίου, δηλαδή CO₂. Για να το κάνουμε κέρματα: η ΚWh από το εκάστοτε φθηνότερο καύσιμο επιβαρύνεται με φόρους, ενώ το ρεύμα που παράγεται από τις ΑΠΕ καίτοι ακριβότερο, μπαίνει εκτός συναγωνισμού πρώτο στην κατανάλωση κι επιδοτείται κι από πάνω! Τέτοια είναι η «ανταγωνιστικότητα» των ΑΠΕ και την πληρώνουμε αδρά.

Το πρόβλημα των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή δεν περιορίζεται στην «ανταγωνιστικότητα»... Το κύριο είναι η αναξιопιστία τους, η «στοχαστικότητα» τους, όπως -χαριτωμένα- τη βάφτισαν! Για να το πούμε απλά, η πλέον αξιόπιστη ΑΠΕ είναι τα υδροηλεκτρικά (Υ/Η) κι ακολουθούν με πολύ μεγάλη διαφορά σε «στοχαστικότητα» τα φωτοβολταϊκά. Ο ήλιος είναι αρκούντως προβλέψιμος στην ηλιόλουστη πατρίδα μας! Ο άνεμος όμως, η ένταση, αλλά και η διεύθυνσή του είναι κυμαινόμενες, ευμετάβλητες κι απρόβλεπτες. Το ζήσαμε τόσο με τη Μήδεια τον χειμώνα όσο και με την άπνοια στις αρχές Αυγούστου, που καλούμασταν να κλείσουμε τα κλιματιστικά, ακριβώς όταν τα είχαμε περισσότερο ανάγκη! Δυστυχώς δεν έχει βρεθεί ακόμα κάποιος αποδοτικός τρόπος αποθήκευσης του ρεύματος. Για το οικολογικός δεν γίνεται λόγος! Ειρήσθω εν παρόδω, στην έρευνα για την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, η ΔΕΗ, αλλά και ο ΔΕΔΔΗΕ ξόδευσαν ουκ ολίγα και δη επί ζημιά. Ενδεικτικά, το Υβριδικό ενεργειακό έργο Ικαρίας «Ναέρας» της ΔΕΗ Ανανεώσιμες, για το οποίο καμάρωνε η επί ΣΥΡΙΖΑ Διοίκηση του Ομίλου ΔΕΗ, ενώ ποιούν την νήσαν οι χρυσοπληρωμένοι «start-upers» της ΝΔ! Κι εδώ όμως, άνθρακες ο θησαυρός!

«Πράσινη ανάπτυξη» VS προστασία περιβάλλοντος

Δεν είναι μόνο «θεωρίες συνωμοσίας» που θέλουν πλείστες όσες πυρκαγιές να συνδέονται με την διακομματική αδειοδότηση κι εγκατάσταση ανεμογεννητριών στα καμένα. Σημειώνω, πως για τις επιπτώσεις των υποήχων τηρείται άκρα του τάφου σιωπή. Ενώ, εφιστώ την προσοχή στις σπάνιες γαίες και τα βαρέα μέταλλα που συνδέονται με την εγκατάσταση Φ/Β και ιδιαιτέρως με την κατασκευή μπαταριών. Να οικοδομείς όμως, μη ανακυκλώσιμες υπόγειες και υπέργειες θηριώδεις κατασκευές, με διάρκεια ζωής μικρότερη των 20 χρόνων, σε καταπράσινες βουνοκορφές και σε καταγάλανους υδροβιότοπους, δεν το λες και προστασία της φύσης! Πολύ περισσότερο όταν επιδοτούνται στο όνομα της «πράσινης ανάπτυξης», ενώ καταστρέφουν χλωρίδα και πανίδα. Κι όλα αυτά χωρίς να αποδίδουν –προς το παρόν- πραγματικά αξιοποιήσιμη ενέργεια. Αλλά, και χωρίς να επιβάλλεται η -δια ροπάλου- απομάκρυνσή τους μετά το πέρας του «βίου» τους, ούτε η -κατά το δυνατόν- αποκατάσταση του περιβάλλοντος! Δεν ξέρω για εσάς, εμένα πάντως για αρπαχτή μου φαίνεται... Και με σοβαρές επιπτώσεις, στη τσέπη μας και όχι μόνο...

Παίζονται δισεκατομμύρια κι άλλα πολλά

Στην (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 6/10) συνεργάτες του BLOOMBERG αναγράφουν: «Η τρέχουσα Ενεργειακή κρίση δεν είναι παρά μόνον η πρώτη του είδους της που θα γνωρίσει η ανθρωπότητα ενώ επιχειρεί τη μετάβαση στην καθαρή ενέργεια. Θα ακολουθήσουν κι άλλες, καθώς θα χρειαστούν χρόνια για να ολοκληρωθεί η μετάβαση και δεν υπάρχει εύκολος τρόπος να αποθηκευτεί ενέργεια από τις ανανεώσιμες πηγές». Και λίγο παρακάτω συνεχίζει: «Η μεταβατική περίοδος, όμως, θα διαρκέσει δεκαετίες, στη διάρκεια των οποίων ο κόσμος θα βασίζεται στα ορυκτά καύσιμα...». Για όσες δεκαετίες λοιπόν δεν λύνεται το πρόβλημα της αξιοπιστίας των ΑΠΕ, της «στοχαστικότητάς» τους, αν προτιμάτε, δεν φαίνεται και οριστική διέξοδος από την ενεργειακή κρίση και την οικονομική αβεβαιότητα.

Αφού λοιπόν δεν προβλέπεται οι ΑΠΕ να πάψουν να «στοχάζονται» στο εγγύς μέλλον, ούτε και οι επενδύσεις αυτές να αποδίδουν με μαγικό ραβδί, πούθε προκύπτει το «παροδικό» της κούρσας των ανατιμήσεων σε ΦΑ και KWH; Για χαζούς ψάχνουμε; Πόσο ιδιώτες (με την αρχαιοελληνική σημασία του όρου) μας θεωρούνε πια, όσοι από τους πολιτικούς και τους «δημοσιογράφους» αναπαράγουν τέτοια επιχειρήματα;

Η Κυβέρνησή μας βιάστηκε να πάρει τα πρωτεία στην απολιγνιτοποίηση στην ΕΕ, αν όχι και διεθνώς! Απαξιώνουμε επενδύσεις τεράστιας αξίας, μετατρέπουμε πανάκριβα μηχανήματα σε σκραπ. Το κάνουμε δε έτσι, χωρίς καν αντισταθμιστικά οφέλη. Μόνο και μόνο γιατί «οι Γερμανοί είναι φίλοι μας». Γιατί ως «εταίροι» τους νοιώθουμε την υποχρέωση να στηρίξουμε τη βιομηχανική τους παραγωγή σε ΑΠΕ. Τουλάχιστον, έτσι φαίνεται να νοιώθουν στη Κυβέρνηση.

Περισσότερες ΑΠΕ σημαίνει και περισσότερες διασυνδέσεις, περισσότερες γραμμές μεταφοράς, δίκτυα. Ακόμα, σημαίνει πρόωγη αντικατάσταση καθόλα λειτουργικών πανάκριβων μετασχηματιστών με νεότερους, ακριβότερους, ικανούς να ανταπεξέλθουν στα скаμπανεβάσματα και τις μεταβολές φορτίου από τις ΑΠΕ. Βάλε και την ανακύκλωση των παλαιών, μετά από εξειδικευμένο καθαρισμό των τοξικών ουσιών που περιέχουν κλπ. Δουλείες με φούντες για τους «εταίρους» μας κι όχι μόνο. Δείτε και τα «περιβαλλοντολογικά αποτυπώματα» των παραπάνω. Αλήθεια τα μετράει κανείς; Μ' αυτά και μ' εκείνα φουσκώνουν οι λογαριασμοί! Και πριν την ώρα τους!

Το ουσιώδες είναι πως περισσότερες ΑΠΕ και απολιγνιτοποίηση μεταφράζεται σε αύξηση της εξάρτησης της χώρας από το εισαγόμενο ΦΑ και για την ηλεκτροπαραγωγή, για απρόβλεπτο χρονικό διάστημα. Μεταφράζεται ακόμα σε αυξήσεις εισαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας από τα –καθαρά;;;- λιγνιτικά των Σκοπίων και της Τουρκίας του Ερντογάν, από το «επικίνδυνο» –μέχρις ότου ιδιωτικοποιήθηκε- πυρηνικό στο Κοζλοντούι της Βουλγαρίας. Κι αυτό για χρόνια...

Πού να πεις πως ως τα χθες ακόμα, είχαμε ηλεκτρενεργειακή επάρκεια και ανεξαρτησία; πως η «πράσινη ανάπτυξη» σήμαινε αποδυνάμωση για την πατρίδα, και φτωχοποίηση για τον λαό; Παίρνει σάρκα και οστά η πολιτική της ΕΕ, τα εθνικά μονοπώλια συντρίβονται και ιδιωτικοποιούνται, οι αγορές απελευθερώνονται. Αδιάψευστοι μάρτυρες η κούρσα των τιμών στην ενέργεια και η χρηματιστηριακή ευωχία! Οι λαοί όμως; οι εργαζόμενοι; οι μικρές χώρες; Ε, δεν τους λες κι ελεύθερους! «Μην είμαστε και πλεονέκτες» που 'λεγε ο αείμνηστος Χατζηχρήστος.

Για την Ελλάδα ο λιγνίτης είναι «ο δικός μας μαύρος χρυσός»!

Είναι ολωσδιόλου παράλογο, να διαθέτουμε λιγνίτη για τα επόμενα 70 και πλέον χρόνια και να είμαστε οι πρώτοι στην ΕΕ στην απανθρακοποίηση. Να «απανθρακώνουμε» όχι μόνο βουνοκορφές αλλά και την ίδια τη χώρα και τη ζωή μας στο όνομα της «πράσινης ανάπτυξης» και των συμφερόντων που την εργαλαιοποιούν. Είναι παράδοξο η ισχυρότερη οικονομία της ΕΕ, η βιομηχανική κορωνίδα της, να κλείνει τις λιθανθρακικές μονάδες της το 2038 (και αν), ενώ άλλοι εταίροι μας ακόμα και μια εικοσαετία αργότερα από τους Γερμανούς. Πολύ ακριβά πληρώνουμε τις αβελτηρίες(;) της Κυβέρνησης Σαμαρά και όσων ακολούθησαν. Νισάφι πια!

Σε εθνική κλίμακα επιβάλλεται να επανεξετάσουμε την «πράσινη ανάπτυξη». «Τα στοιχεία της οικονομικής συγκυρίας έδειξαν σημαντική επιδείνωση των προσδοκιών στη βιομηχανία» εκτιμά ο IOBE. Κι όμως η αντιμετώπιση της «κλιματικής αλλαγής» δεν κρίνεται από τα μεγέθη της Ελλάδας σε βιομηχανική παραγωγή και ρύπους θερμοκηπίου! Άσε που μπορεί και τη γλιτώσουν τίποτα δάση και να περιορίσουμε το από τις πυρκαγιές εκλυόμενο CO₂. Το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της χώρας στην «κλιματική αλλαγή» δεν συγκρίνεται με των άλλων βιομηχανικών χωρών, ούτε επηρεάζει αισθητά το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της Ευρώπης. Ακόμα δε λιγότερο το παγκόσμιο. Άλλωστε, η επιβάρυνση του πλανήτη είναι σωρευτική, ενώ η βιομηχανική επανάσταση στη χώρα μας, κι επομένως και οι εκπομπές ρύπων, ήρθαν με πάνω από ένα αιώνα καθυστέρηση σε σχέση με τους περισσότερους και ισχυρότερους από τους Ευρωπαίους «εταίρους» μας και όχι μόνο.

Τέλος, δυο κουβέντες για τους διαφημιστές των εγχώριων «start-upers» και όλους όσοι πανηγυρίζουν για την «κεφαλαιοποίηση» της ΔΕΗ και του ΔΕΔΔΗΕ. Τους πέρασε μήπως από το μυαλό, πως η εκτίναξη των τιμών του ρεύματος και του ΦΑ, δεν είναι παρά ή άλλη όψη του ίδιου –κάλπικου- νομίσματος, της εκτίναξης δηλαδή της αξίας των μετοχών; Η άλλη όψη της κερδοσκοπίας και των γεωπολιτικών παιχνιδιών στην ενέργεια;

Τους περνάει από το μυαλό, πως όλοι εμείς οι κοινοί θνητοί, μισθωτοί και αγρότες, άνεργοι, επιχειρηματίες και συνταξιούχοι πληρώνουμε τα κέρδη του ελεύθερου ανταγωνισμού στο ηλεκτρικό και στο ΦΑ με ευρώ, δηλαδή με ιδρώτα και –ενίοτε- με αίμα και όχι με μετοχές των οποίων οι τιμές αυξομειώνονται κατά τα συμφέροντα και τις διαθέσεις των αγορών και των λογής-λογής κερδοσκοπών που τις καθορίζουν!